

รายงานพิเศษ

ไซเบอร์ วอทซ์เมน

ทุ มี่มีประเด็นใดที่ร้อนแรงและสร้างพลังเรียกร้อง (รวมถึงแรงกดดันสายรัฐบาล) อย่างหนักมากไปกว่า “วัคซีนโควิด” แล้ว

เพราะการระบาดของโควิดสายพันธุ์สุดดุอย่าง “เดลต้า” ได้ลุกลามอย่างหนัก ไม่เพียงไทยที่ต้องเจอ การติดเชื่อและเสียชีวิตใต้ชั้นหลักหมื่น บางประเทศก็พบการระบาดแล้ว

ประเทศต่างๆ ได้ฉีดวัคซีนต่างชนิดและเทคโนโลยี ซึ่งก็ส่งผลต่อการป้องกันโควิดกลายพันธุ์ที่แตกต่างกัน มีทั้งรับมือได้ หรือต้องตัดสินใจฉีดบูสเตอร์ 3 เพื่อเพิ่มการป้องกัน

ในส่วนวัคซีนเอง แนวโน้มโควิดที่ทั่วโลกกำลังเจอ เชื้อกลายพันธุ์สายใหม่ตามมา ทำให้เร่งพัฒนาวัคซีนรุ่น 2 หรือวัคซีนเทคโนโลยีใหม่ หรือปรับรูปแบบการใช้วัคซีนเพิ่มเสริมการป้องกันมากขึ้น

เพื่อนำหน้า เอาชนะ หรืออยู่ร่วมกับโรคอุบัติใหม่ที่ไม่เจ็บ ไม่ป่วยหนักและไม่ตาย

ในช่วงการระบาดของโควิด-19 ที่ยังไม่สิ้นสุด กลายพันธุ์ประหลาดๆ ออกมาโลดโผนไล่มนุษย์ชาติ วัคซีนโควิดที่คิดค้นและผลิตที่มีทั้งเทคโนโลยีเดิมที่ใช้มายาวนาน จนถึงเทคโนโลยีใหม่ที่แต่เดิมเป็นเพียงขั้นตอนทดลองในห้องแล็บยังไม่เคยใช้จริงๆ

เมื่อถูกพัฒนาและผลิตเป็นวัคซีน ก็กลายเป็นการแข่งขันทั้งเอาชนะโรคระบาด แข่งขันสร้างความนิยมทางการเมืองและผลประโยชน์ทางธุรกิจจากโรค และวัคซีนส่วนใหญ่ถูกผลิตโดยชาติชั้นนำและชาติมหาอำนาจ

ซึ่งแบ่งได้ชัดเจน คือฝั่งแรก สหรัฐ พัฒนาวัคซีนด้วยเทคโนโลยี mRNA (ไฟเซอร์-โมเดอร์นา) และ Adenovirus หรือ Viral Vector (จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน) ฝั่งยุโรป-รัสเซีย คือ Adenovirus (แอสตราเซนเนกาและสปุตนิค-วี) และฝั่งจีนเป็นผู้ผลิตวัคซีนด้วยเทคโนโลยีเชื้อตายเป็นหลัก Inactivated Virus (ซิโนแวคและซิโนฟาร์ม)

วัคซีนที่ผลิตในประเทศเหล่านี้ ต่างนำเสนอคุณสมบัติตัวเองผ่านสื่อและงานวิจัยบนโลกออนไลน์ เพื่อแข่งขัน ซึ่งส่วนแบ่งทางการตลาดและส่งออกผ่านกลไกต่างๆ ไม่ว่าจะระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีแบบพิเศษอย่าง COVAX

การพัฒนาวัคซีนนี้ ยังเป็นสิ่งที่บ่งชี้ชัดอยู่แล้วว่า วัคซีนคือทางรอดฉุกเฉินในการตัดวงจรการติดเชื้อ ไม่ใช่พึ่งพาแต่การกักกัน การเว้นระยะห่าง หรือการจำกัดการเดินทาง หรือแม้แต่ล็อกดาวน์ทั้งประเทศ

สำรวจเทรนด์วัคซีนโควิด-19

บนโลกออนไลน์

เมื่อโลกเผชิญเชื้อกลายพันธุ์

เพราะต่อให้ทำวิธีนั้น เชื้อโรคอาจไม่ได้หายไปและเศรษฐกิจโลกยุคนี้ ยิ่งหยุดนิ่งนานยังมีแต่เสียหาย

ในช่วงก่อนการระบาดของเชื้อกลายพันธุ์ วัคซีนจากเทคโนโลยีเชื้อตายสัญชาติจีนทั้งซิโนแวคและซิโนฟาร์ม แม้ผลการวิจัยที่เผยแพร่บนโลกออนไลน์ได้ประจักษ์ถึงประสิทธิภาพป้องกันการติดเชื้อก็ตาม จีนได้ส่งออกวัคซีนของตัวเองไปมากกว่า 350 ล้านโดส ให้หลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะโซนละตินอเมริกา แอฟริกา กลุ่มประเทศอ่าวเปอร์เซีย และบางประเทศในเอเชียใต้และตะวันออกเฉียงใต้ (ไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์)

ยกตัวอย่างประเทศที่ใช้วัคซีนจากจีน อย่างประเทศบาห์เรน ช่วงปี 2563 เป็นชาติแรกที่ใช้ซิโนฟาร์ม หลังได้รับอนุมัติให้ใช้ฉุกเฉินในเดือนธันวาคมปีนั้นเอง และถูกใช้อย่างกว้างขวาง

แต่การปรากฏของสายพันธุ์เดลต้า แม้บาห์เรนจะฉีดวัคซีนให้ประชากรเกือบ 50% แล้วก็ตาม กลับต้องเตือนภัยระดับประเทศเมื่อผู้ได้รับวัคซีนซิโนฟาร์ม 2 โดส ไม่เพียงพอที่จะป้องกันสายพันธุ์เดลต้าได้ ต้องเร่งนำเข้าวัคซีนแบบ mRNA ของไฟเซอร์-ไบโอเอ็นเทคเข้ามา บูสเตอร์ โดยผู้ฉีดซิโนฟาร์มเข็มล่าสุด ต้องรออีก 6 เดือนก่อนฉีดบูสเตอร์ mRNA

อีกประเทศคือ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ หรือ ยูเออี ก็ฉีดซิโนฟาร์มเช่นกัน แต่เลือกต่างจากบาห์เรนคือฉีดบูสเตอร์ด้วยซิโนฟาร์ม เมื่อกลางเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา โดยงานศึกษาของยูเออีบ่งชี้ว่าผู้ได้รับวัคซีนซิโนฟาร์ม 2 โดสแสดงให้เห็นว่าแอนติบอดียังไม่พัฒนาเต็มที่

วัคซีนจากจีนไม่เพียงประเทศกลุ่มนี้ บางประเทศอย่างชิลี บราซิล เซเชลล์ มัลดีฟส์ อินโดนีเซีย ได้รับวัคซีนไม่ว่าซิโนแวคหรือซิโนฟาร์ม พอเจอสายพันธุ์เดลต้า กลับกลายเป็นว่า ประเทศเหล่านี้ไม่สามารถหยุดจำนวนผู้ติดเชื้อได้

อินโดนีเซียให้พลเมืองรับวัคซีนซิโนแวคเกือบถึง 60% แต่แล้วบุคลากรทางการแพทย์กลับต้องติดเชื้อจนระบบสาธารณสุขพังทลาย และมีด่านหน้าเสียชีวิตจากโควิดแม้ว่าฉีดซิโนแวคครบ 2 โดสแล้ว

และไทยก็เผชิญสภาพเช่นกัน จนนำไปสู่การเรียกร้องทั้งสังคมไปยังรัฐบาลให้เร่งเอาวัคซีนแบบ mRNA เข้ามา

จากข่าวคราวล่าสุดในงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวัคซีนในการป้องกันเชื้อโควิดสายพันธุ์เดลต้า การศึกษาร่วมระหว่างคณะวิทยาศาสตร์ มมหิตล และสถาบันการแพทย์จักรีนฤเบศร คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี พบว่าแอนติบอดีในการกำจัดเชื้อไวรัสของซิโนแวคต่ำมากกับโควิดกลายพันธุ์ที่นำกังวลทั้ง 3 ชนิดในเวลานี้คือ อัลฟา, เบต้า และเดลต้า หลังจากงานวิจัยในแคว้นเฟส 3 ในชิลีออกมาไม่นาน (ออกมหลังจากไม่เปิดผลมานานหลายเดือนจนข้อมูลล้าสมัยไปแล้ว) ยิ่งยกจะปฏิเสธว่า ซิโนแวค ไม่ใช่ตัวเลือกในการรับมือเชื้อกลายพันธุ์อีกต่อไป

หรืองานศึกษาเปรียบเทียบในฮ่องกงระหว่างซิโนแวคกับไฟเซอร์-ไบโอเอ็นเทค ก็แสดงผลว่า ไฟเซอร์-ไบโอเอ็นเทคป้องกันเชื้อกลายพันธุ์ได้สูงกว่าแม้ประสิทธิภาพลดลงก็ตาม แต่ผลก็ต่างกับซิโนแวคโดยสิ้นเชิง

เมื่อเชื้อกลายพันธุ์อย่างเดลต้ามาแรงแบบไปที่ไหนติดที่นั่น แม้แต่จีนเองก็ต้องยอมรับว่าวัคซีนเชื้อตายไม่สามารถรับมือเชื้อกลายพันธุ์ได้ ก็ต้องอ้าแขนรับวัคซีน mRNA

อย่างที่ทราบกันระหว่าง Fosun Pharma (ไฟซัน ฟาร์มา) กับไบโอเอ็นเทคของเยอรมนี จับมือพัฒนาวัคซีนแบบ mRNA และจีนเร่งนำวัคซีนที่พัฒนาขึ้นมาฉีดเสริม 3 เพื่อกระตุ้นภูมิ

ในประเทศไทยเองนั้น เป็นที่รับรู้กันมาตลอดถึงประสิทธิภาพป้องกันของซิโนแวคจากกรณีศึกษาในต่างประเทศ ไทยก็มีแพทย์ที่ใช้แพลตฟอร์มโซเชียลเองงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์มาแนะนำเสนอให้สาธารณสุขได้ติดตาม ซึ่งหลายคนให้ความสนใจ ใจไม่ของ นพ.มานพ พิทักษ์ภากร หรือ นพ.ปวิณ นาคะวัช

อย่างไรก็ตาม โดยเฉพาะกรณีประเทศไทย เรื่องวัคซีนโควิด มีการทับซ้อนกันระหว่างนำเสนอทางวิชาการกับการเอาวิชาการมาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายทางการเมือง โดยเฉพาะซิโนแวคที่มีการนำเสนอแบบโฆษณาชวนเชื่อผลิตซ้ำให้เชื่อว่าซิโนแวคดีที่สุด เพราะ

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 480

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 23 - พุธสัปดาห์ 29 กรกฎาคม 2564

ปีที่: 41

ฉบับที่: 2136

หน้า: 72(กลาง)

Col.Inch: 66.95

Ad Value: 32,136

PRValue (x3): 96,408

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: รายงานพิเศษ: สำนวณเทรนตัวคีนโควิด-19 บนโลกออนไลน์ เมื่อโลกเผชิญเชื้อกลายพันธุ์

เป็นวัคซีนที่รัฐบาลหามา ต่อให้ส่วนทางกับผลการ
ศึกษาจากหลายประเทศก็ตาม

แต่เมื่อบุคลากรแพทย์ของไทยที่ฉีดซิโน
แวค 2 เข็ม กลับเป็นข่าวว่าติดเชื้อและบางคน
เสียชีวิต เทรนด์ที่สนับสนุนซิโนแวคก็เปลี่ยนไป
เป็นการจําแน แต่ยังมีอาการเสียชีวิต เลยเสนอ
ให้มีการฉีดไขว้ผสมกันระหว่างซิโนแวคกับ
แอสตราเซนเนก้า จนเป็นข่าวไปทั่วโลก

เรื่องของซิโนแวคบนโลกออนไลน์ของไทย ถูก
จับจิบกันจนบางครั้งกลายเป็นทฤษฎีสมคบคิดว่า เขา
ซิโนแวคมาเพราะมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมาชดเชย
แอสตราเซนเนก้าที่ผลิตไม่ทัน จนกระทั่งจดหมายลับ
ของแอสตราเซนเนก้า รั่วออกสู่สาธารณะว่าสัญญาใน
การส่งมอบกับสิ่งที่รัฐบาลสัญญากับประชาชนนั้น ไป
คนละทิศคนละทาง

ในช่วงที่เสียงของประชาชน แพทย์ พยาบาล เรียก
ร้อง (รวมถึงคำขอ) รัฐบาลให้เร่งนำเข้าวัคซีนแบบ
mRNA มาโดยเร็วก่อนประเทศและสั่งยกเลิกสลายน
จากการติดเชื้อจนประชาชนตายคาบ้าน ตายโดยไม่มี
เตียง ก็ดูเหมือนได้รับการตอบสนองแม้ยังมีสื่ออยู่
จากสิ่งที่เรียกว่า “กลไกระบบราชการ”

ไม่นับความผิดพลาดครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นอย่าง ไม่
เข้าร่วม COVAX เพราะวิสัยทัศน์คับแคบของรัฐบาล,
การเชิดชูมาเต็งที่สุดท้ายเพียงกลางทาง ไม่กระจาย
วัคซีนตัวเลือกอีก และการดึงต้นน้ำเข้าซิโนแวคทั้งที่
ไม่ช่วยป้องกันการติดเชื้อได้

ความผิดพลาดใหญ่ระดับนี้ รัฐบาลไหนก็อยู่ไม่
ได้แล้ว แต่ไม่ใช่กับรัฐบาลนี้ ที่ฝืนชะตามาได้ถึง 7
ปีและยังคงดึงดันต่อ เห็นได้จากการชุมนุมวันที่ 18
กรกฎาคมที่ผ่านมา ประชาชนร้องขอวัคซีนคุณภาพ
สูงและการลาออกเพื่อรับผิดชอบ

สิ่งที่ตอบกลับมา คือ แก้วน้ำตาและ
กระสุนยาง ●